

НАПРЯМ 4. ТРУДОВЕ ПРАВО. СЛУЖБОВЕ ПРАВО. ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-351-7-34>

ДЕРЖАВНІ ПРОГРАМИ ПІДТРИМКИ МОЛОДОЇ СІМ'Ї В УКРАЇНІ

Бліндовська Анастасія Леонідівна

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

спеціальності 081 Право

факультету історії, бізнес-освіти та права

Центральноукраїнський державний університет

імені Володимира Винниченка

м. Кропивницький, Україна

Підтримка молоді сім'ї сьогодні є надзвичайно актуальною, адже з огляду на соціальне та економічне становище населення, можна зрозуміти її цінність. Наразі кожна сім'я стикається з низкою проблем різного характеру, тому держава Україна має допомагати долати наявні труднощі. Одним із основних інструментів забезпечення такої підтримки є різноманітні програми, які сприяють покращенню благополуччя молодих сімей. Розглянемо більш детально основні з них.

Спершу звернемось до Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» від 21.11.1992 р. [2], де в ст. 3 зазначаються види державної допомоги сім'ям з дітьми, куди, зокрема, відноситься матеріальна допомога у зв'язку з вагітністю та пологами, при усиновленні дитини, чи на дітей, над якими встановлена опіка чи піклування, також самотні матері, і дітей, які мають певні захворювання, перелік яких визначений цією статтею.

У зв'язку з демографічною кризою в Україні та з метою стимулювання народження дітей запроваджена допомога при народженні малюка, зокрема існує державна програма «Пакунок малюка». Це безповоротна адресна соціальна допомога сім'ям, у яких народилася живонароджена дитина, у разі відсутності обох батьків – родичам, які в установленому порядку забирають дитину з пологового будинку або з іншого закладу охорони здоров'я, усиновлювачам, опікунам, прийомним батькам, батькам-вихователям або патронатним вихователям новонародженої дитини, іноземцям та особам без громадянства,

які перебувають на території України на законних підставах, а також особам, яких визнано в Україні біженцями або особами, які потребують додаткового захисту, що народили живонароджену дитину [1].

До пакунку малюка входять всі необхідні речі для першого року життя дитини, починаючи з гігієнічних засобів – закінчуючи одягом для дитини. Водночас з 1 липня 2021 року держава також впровадила можливість замінити такого роду допомогу на виплату грошової компенсації, що становить не менш як три розміри прожиткового мінімуму для дітей віком до шести років (з 01.01.2023 р. – 6816,00 грн.)

Що стосується підстав надання інших видів допомоги, то необхідно сказати, що вони варіюються в залежності від типу та умов її отримання. Так, для отримання допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами враховуються довідки з місця роботи, служби або навчання, а що стосується допомоги на новонароджену дитину, то така допомога надається на підставі свідоцтва про народження, а опікунам вона признається на основі рішення про встановлення опіки над дитиною тощо.

Важливим кроком до подолання проблем в процесі створення сімей стала запровадження на законодавчому рівні Концепція Державної цільової соціальної програми «Молодь України» на 2021–2025 роки. Зазначена ініціатива має на меті підготувати молодь до сімейного життя, виховання відповідального ставлення молоді до планування сім'ї та власного репродуктивного здоров'я, також посилення відповідального ставлення до планування сім'ї та відповідального батьківства; соціалізації молодих сімей, які потребують допомоги, і, власне зростання чисельності молоді, яка має знання та навички з планування сім'ї та репродуктивного здоров'я [4]. Слід відмітити, що реалізація цієї концепції матиме позитивний вплив саме на ментальність та правосвідомість молоді, що дасть змогу кожній особі бути ознайомленими з її правами та обов'язками, вберегти своє життя від помилок та усвідомити весь спектр відповідальності за створення сім'ї, що значно зменшить кількість неблагополучних сімей та покинутих дітей.

Надзвичайно актуальною складовою сімейної політики України є вирішення житлового питання, яке набуває більшого значення у воєнний час. Кабінет Міністрів України затвердив Державну програму забезпечення молоді житлом на 2013–2026 роки», остання редакція якої прийнята 03.11.2023 року (далі – Програма).

Внаслідок того, що більшість молодих сімей, на жаль, не має доступу до ринку житла без певної бюджетної підтримки, обов'язком держави стає розробка реального інструменту для реалізації житлових прав громадян. І, як зазначає законодавець, дана проблема є однією з найвагомішою причиною міграції української молоді закордон.

Зазначимо, що Програма пропонує два шляхи вирішення житлового питання:

1. Перший шлях – це державна підтримка будівництва доступного житла. Вона полягає у сплаті державою 30 відсотків вартості будівництва (придбання) доступного житла та/ або наданні пільгового іпотечного житлового кредиту. Забезпечення окремих категорій громадян доступним житлом здійснюється шляхом надання одноразової безповоротної фінансової підтримки у розмірі 50 відсотків вартості нормативної площі доступного житла за рахунок державних коштів. Одержувачі державної підтримки можуть отримати кредит в банку для сплати частини вартості будівництва (придбання) доступного житла, що перевищує розмір державної підтримки, на умовах та у порядку, що визначені банком. Однак, великою проблемою є те, що така державна програма звернена фактично до всіх громадян, які потребують поліпшення житлових умов, що призводить до того, що не акцентується увага на конкретній категорії осіб, тобто не можливо досягти бажаного результату у забезпеченні житлом саме молодих сімей.

2. Другий, найбільш оптимальний шлях, передбачає продовження строку дії Державної програми забезпечення молоді житлом на 2013–2023 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 24 жовтня 2012 р. № 967, до 2026 року, що дає можливість установити найбільш ефективний спосіб забезпечення житлом саме молоді, зокрема з числа внутрішньо переміщених осіб, шляхом реалізації механізму надання пільгових довгострокових житлових кредитів [3].

Отже, з огляду на вищезазначені державні програми, можна зробити висновок, що держава надає підтримку молодим сім'ям на початкових етапах її розвитку, особливо, що стосується сфери забезпечення житлом цієї категорії населення, адже це є невідмінною складовою її існування. Однак, наявні державні програми потребують доопрацювання щодо надання підтримки розвитку молодих сімей в Україні, оскільки залишаються не охопленими низка проблем, які виникають в молодих сім'ях, та можуть бути врегульовані на державному рівні.

Література:

1. Одноразова натуральна допомога на дитину «пакунок малюка». URL: <https://dszn.smr.gov.ua/odnorazova-dopomoga-na-ditinu-pakunok-malyuka/> (дата звернення: 10.12.2023).

2. Про державну допомогу сім'ям з дітьми : Закон України від 21.11.1992 р. № 2811-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-12#Text> (дата звернення: 10.11.2023).

3. Про затвердження Державної програми забезпечення молоді житлом на 2013-2023 роки : Постанова Каб. Міністрів України від 24.10.2012 р. № 967: станом на 9 листоп. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/967-2012-p#Text> (дата звернення: 10.12.2023).

4. Про схвалення Концепції Державної цільової соціальної програми «Молодь України» на 2021-2025 роки : Розпорядж. Каб. Міністрів України від 23.12.2020 р. № 1669-р : станом на 8 берез. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1669-2020-p#Text> (дата звернення: 10.12.2023).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-351-7-35>

ПРАВОВИЙ АСПЕКТ ОХОРОНИ ПРАЦІ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ

Висоцька Аліса Євгенівна

*здобувач першого (бакалаврського) рівня освіти
факультету права, гуманітарних і соціальних наук
Кременчуцький національний університет
імені Михайла Остроградського
м. Кременчук, Україна*

Якщо в Україні до початку повномасштабного вторгнення налічувалося 2,7 млн осіб з інвалідністю, то на даний момент ця кількість зросла до 3 млн і, на жаль, цей показник буде надалі зростати. Тому перед Україною стоїть важливе завдання забезпечити належний рівень охорони праці для даної категорії населення.

В Україні права та гарантії працюючих інвалідів є предметом регулювання Конвенції про права інвалідів, Кодексу законів про працю, а також законів України «Про відпустки», «Про охорону праці», «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» і «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні». Ці нормативно-правові акти встановлюють стандарти трудових відносин для осіб з інвалідністю, регулюють тривалість відпусток, забезпечують безпеку та охорону здоров'я на робочому місці, а також визначають принципи соціального захисту та реабілітації, сприяючи повноцінному життю інвалідів у суспільстві.

Закон України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні» визначає, що особою з інвалідністю є повнолітня особа зі стійким